

JOSEFINES GATE 12

"RUDOLF STEINERHUSET I OSLO"

...et kimpunkt for mange virksomheter

Et vennebrev
om
utfordringer
historikk
muligheter...

...og en invitasjon

JOSEFINES GATE 12

INNHOOLD:

Til våre venner!	s. 3
Homansbyen - et antroposofisk arbeidssenter	s. 3
Et hus for antroposofisk arbeid og litteratur i Oslo	s. 4
Utleie	s. 5
Fra den "glade kamptiden"	s. 7
Nytt fyringsanlegg - en miljøinvestering	s. 11
Vi inviterer til å danne en vennekrets for Josefines gt. 12	s. 12

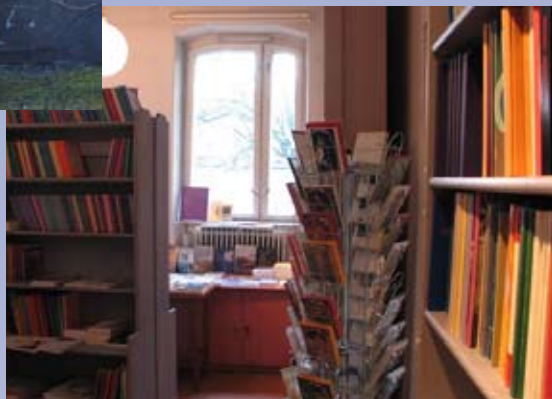
ADRESSER:

Oslogruppen av
Antroposofisk Selskap
Postboks 7045 Majorstuen
0306 Oslo
www.oslogruppen.no
Tlf. 22 46 03 74 Arne Møller
Tlf. 67 54 17 35 Geir Hågvar

Antropos Forlag og
Bokhandel
Postboks 7045 Majorstuen
0306 Oslo
E-post: forlag@antropos.no
www.antropos.no
Tlf. 22 46 03 74

Tidsskriftet Libra
www.libra.antropos.no

Stiftelsen Josefines gate 12
Postboks 7045 Majorstuen
0306 Oslo
Bankgiro 1254.05.00078

Til våre venner!

Huset i Josefines gate 12 i Oslo, hvor Oslogruppen av Antroposofisk Selskap og Antropos Forlag og Bokhandel har sine lokaler, trenger i dag støtte fra en krets mennesker som vil bidra til at dette sentrale stedet for antroposofisk virksomhet kan bevares for fremtiden. Vi vil med dette orientere om aktuelle oppgaver og behov og om muligheter for den enkelte til å slutte opp om huset.

Vi ønsker at det på denne måten kan skapes en bevissthet hos en større krets om hvilken ressurs et slikt hus er for de forskjellige initiativer, ikke minst sett i sammenheng med det øvrige antroposofiske miljø i Homansbyen og Berle.

Pinsen 2008

*Oslogruppen av Antroposofisk Selskap, Antropos Forlag og Bokhandel,
Stiftelsen Josefines gate 12 (Husstiftelsen)*

Homansbyen - et antroposofisk arbeidssenter

Med husene i Oscars gate og Josefines gate i nær gangavstand, og med Berle i nærheten som ledd i en treklang, fremstår Homansbyen i dag som et antroposofisk arbeidssenter i Oslo.

I Vidargruppens hus i Oscars gate 10 har Rudolf Steiner holdt foredrag, og her ble det norske landsselskapet grunnlagt med Rudolf Steiner til stede den 17. mai 1923.

Landsselskapet benyttet senere i nesten 40 år, inntil Berle skole ble ervervet, huset i Josefines gate til årsmøter og medarbeidermøter. Slik har Homansbyen lenge vært et sentrum for antroposofisk arbeid i Norge. Etter at landsselskapets kontor nylig flyttet fra Berle inn i Oscars gate 10, er Antroposofisk Selskap sterkere lokalisert i Homansbyen igjen, med de større muligheter det gir for samarbeid.

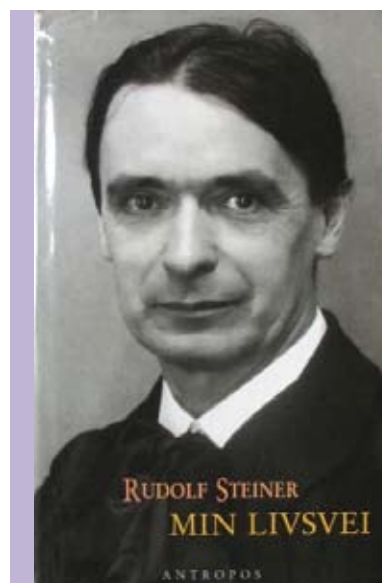
Et hus for antroposofisk arbeid og litteratur i Oslo

Josefines gate 12 rommer i dag Oslogruppen og Antropos Forlag og Bokhandel. Oslogruppen av Antroposofisk Selskap arrangerer her foredrag og seminarer, og disponerer foredragssal og seminarrom med et rikholdig antroposofisk bibliotek åpent for offentligheten. Intensjonen er et fordypende arbeid med antroposofi, og å stille antroposofien og dens mange fornyende impulser frem i offentligheten. Dertil kommer et kunstnerisk arbeid, fremfor alt eurytmi. I huset er det løpende utstillinger av billedkunst - maleri, grafikk, skulptur, foto.

Antropos Forlag og Bokhandel er det sentrale stedet for utgivelse og formidling av antroposofisk litteratur i Norge. Antropos startet i 1978 et eget bokutsalg som har vokst til den største antroposofiske bokhandel i Norden. Fra Josefines gate sendes bøker over hele landet. Antropos utgir for tiden en rekke norske oversettelser av Steiners hovedverker og foredragssyklus og en serie essaysamlinger av norske forfattere med tilknytning til den antroposofiske bevegelse, ved siden av annen viktig sekundærlitteratur. Også tidsskriftet *Libra* har sitt tilhold i huset.

Bokutgivelser på Antropos Forlag

Gjennom årene har også mange andre virksomheter funnet et midlertidig hjem eller hatt sitt utspring i Josefines gate 12: Kristensamfunnet, Pedagogisk Seminar (Rudolf Steinerhøyskolen), Helsepedagogisk Rudolf Steinerskole, Helios og Antroposofisk Selskap i Norge. Mange mennesker som nå er spredt i forskjellige livssammenhenger, har i kortere eller lengre tid hatt en tilknytning til huset og miljøet der.

Utleie

Huset kan brukes i mye større grad enn tilfellet er i dag. Salen og biblioteket kan leies utenom Oslogruppens møter, både på dagtid, kveldstid og i helgene, og egner seg godt til foredrag og mindre seminarer. Det er et flygel tilgjengelig i salen - som kan romme inntil ca. 70 personer, og det finnes også et lite tekjøkken i huset for enkel tilberedning av mat.

Utleier er Stiftelsen Josefines gate 12. Henvendelse: tlf. 22 46 03 74.

Det kan også tas kontakt med Oslogruppen for å drøfte mulige felles arrangementer.

Biblioteket

Salen

JOSEFINES GATE 12 - FØR OG NÅ

Josefines gt. 12 før ombygging. Huset er tegnet av arkitekt Eckhoff i berlinerklassisistisk stil og ble bygget i 1872.

Fasaden mot Gustavs gate. Hagtornen var stor allerede dengang.

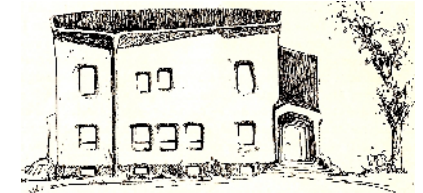

Fra den "glade kamptiden"...

I en artikkel i festskriftet til André Bjerke på 65-årsdagen har Karl Brodersen skildret "50-årenes glade kamptid" og antroposofenes innsats i norsk offentlighet i disse årene. Brodersen, forfatter og steinerpedagog, forteller fra kampen på barikadene som medredaktør av tidsskriftet Horisont:

"Sprogstriden opptok oss alle, - og Steinerskolen, naturødeleggelsen, byråkratiseringen av samfunnet, de farvede folks frigjøringskamp, truselen fra atomteknikken. Alt som kom til å sette sitt preg på de følgende års offentlige debatt ble tatt opp... Først 'Grimbergdebatten', så i tur og orden 'Jonasdebatten', 'Steinerskoledebatten', 'Antroposofidebatten', og de to vendinger 'Portmanndebatt' fylte i tre år Oslo-avisene og noen provinsaviser med de mest usakelige angrep på det man forestiller seg som 'antroposofi'." -

Et annet og mindre kjent, ja idag langt på vei glemt kapittel av den antroposofiske bevegelses historie i denne kampglade tiden, er initiativet for å skaffe egne lokaler til Oslogruppen av Antroposofisk Selskap. Siden grunnleggelsen i 1936 hadde gruppen vært på stadig

Skisse av arkitekt Eivind Thomassen til ombyggingen.

flyttefot, leide under krigen lokaler i Husmorforbundet og holdt en tid også sine møter i Deichmanske Bibliotek på Majorstuen. I 1954 mente man tiden var inne til å realisere tanken om eget hus, og planen ble lagt frem under et gruppemøte sent på høsten. Samme kveld kom det tilsagn om bidrag på over 30 000 kr., den gang et anselig beløp. Det ble valgt en komité på tre medlemmer - Sophus Clausen, Thorbjørn Laurantzson og Eivind Thomassen - til å ta seg av oppgaven. 7. oktober 1955 ble så eiendommen Josefines gate 12 i Homansbyen ervervet for kr. 165 000, samme dag som den sto avertert i avisen.

Ombyggingen av den to-etasjes villaen fra 1872 ble ledet av arkitekt Eivind Thomassen, assistert av Odd Gengenbach og med ingeniør Kaare Godager

Aftenposten skriver på sine "søndagssider" i uketillegget 23. november 1957 i en artikkel av Harald Nilsen om "**Homansbyen, Norges eldste haveby**":

"Hvilken skjebne venter så denne hundreårgamle haveby i fremtiden? Det er vanskelig å spå om det, men hist og her går et gammelt hus i grus for å gi plass for noe nytt og sikkert mer tidsmessig. Andre steder bygges husene om, ja, et sted er en gammel arkitektur i ferd med å gjennomgå en metamorfose - gesimsjer og annen krimskrams dekkes av sement og betong og det kommende "bygg" ser ut til å være inspirert av selveste Corbusier. Så er det snarere tvertimot, det er Antroposofisk Selskap som er iferd med å omdanne en ærverdig Homansbygård til et slags Goetheanum. Det kommer til å bli et merkelig byggverk, en severdighet i bydelen."

"Inngangen til Antroposofisk Selskaps hus, et nytt og merkelig innslag i Homansbyens bebyggelse. Gavlen til det gamle huset er ennå ikke murt igjen."

som dyktig og initiativrik medhjelper. Et stykke ny, goetheanistisk arkitektur tok dermed form i den tradisjonsrike Homansbyen, slik Aftenpostens journalist skildrer det i november 1957 (se rammen til venstre). - Thomassen har beskrevet kampen med myndighetene for å få byggetillatelse. Et eget problem var forandringen av eksteriøret, som først måtte godkjennes av det kommunale Fasaderådet. Det ble startet en underskriftskampanje for ombyggingen, støttet av bl.a. kjente kunstnere som Kai Fjell, Sigurd Winge og Reidar Aulie. Til slutt måtte Fasaderådet gi tapt.

En stor del av bygningsarbeidene ble utført som dugnad av gruppens medlemmer gjennom flere år. Et høydepunkt var "dugnadsstevnet" sommeren 1957, hvor ca. 20 mennesker deltok, og som det berettes om i et brev til medlemmene:

"Intenst arbeide om formiddagen, middagspausen med felles middag i haverestaurant like i nærheten, eurytmi om eftermiddagen med Eva Lunde og dagens avslutning med foredrag av Jørgen Smit, Leif Wærenskjold, Eivind Thomassen og Sophus Clausen."

Arne Klingborg besøkte Oslo i 1957, opplevet innsatsen og sa: "Dette er det eneste sted jeg har sett hvor medlemmene selv arbeider systematisk på sitt bygg; det

må strømme mye kraft inn i dette huset ved den holdningen dere inntar."

Kristensamfunnet i Oslo, som også var i husnød, kunne allerede fra påsken 1956 benytte et rom i 2. etasje til sin virksomhet. I 1958 tok Oslogruppen endelig selv huset i bruk, men det skulle gå enda to år før hele prosessen var fullført med byggingen av trappehuset i 1960.

Da generalforsamlingen i *A/L Husfond til Oslogruppen* ble holdt i mars 1960, gjensto det å finansiere gelenderet i hovedtrappen. Det var tatt opp lån, og midlene var knappe, men en krets av energiske damer blant medlemmene sparte huset for utgifter til renhold. I 1964 ble det også startet en liten butikk i huset, som et par dager i uken solgte matvarer, kosmetikk og bøker, med Betty Clausen og Borghild Thomassen som hovedansvarlige. Det var begynnelsen til Helios-butikkene. Inntekten gikk til driften av huset.

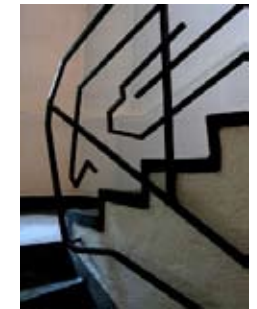
På husfondets generalforsamling i april 1962 ble huset døpt *Rudolf Steinerhuset i Oslo* til offisiell bruk, og husfondet ble omdannet til *Støttelaget for Rudolf Steinerhuset i Oslo*.

*

Antroposofisk Selskap kunne drive sin virksomhet i Norge gjennom hele annen verdenskrig, men det er likevel interessant å se etableringen av virksomhetene i Josefines gate 12 i sammenheng med den almene situasjon for det antroposofiske arbeidet i Europa etter krigsårenes forbud og isolasjon. I Tyskland, hvor Selskapet var blitt forbudt i 1935, pågikk det i disse årene en intens gjenreisning

Gelenderet er et kunstferdig smijernsarbeid.

og nyetablering av antroposofiske aktiviteter, fremfor alt innen skolebevegelsen.

- Jørgen Smit (1916-1991), steinerpedagog og mangeårig formann i Antroposofisk Selskap i Norge, hadde høsten 1955 og våren 1956 et friår fra skolen i Bergen og foretok en lengre reise til Tyskland, Italia og Hellas. I et brev fra Stuttgart til Eivind Thomassen 3.1.1956 forteller han om sine opplevelser, bl.a. om sitt møte i Athen med representanter for det inderlige fromhetsliv i den greske kirke. Særlig gjør det inntrykk på ham hvordan den indre åndsart kommer umiddelbart til syne i de ytre arkitektoniske former.

“... så er jeg da her i Stuttgart, midt blant alle antroposofene ... Og hvor langt er vi kommet med *vår* arkitektur. Denne *greske* kirkes liv viser seg jo synlig i de bysantinske kupler, men hvordan ser våre gruppelokaler ut? Bare ett eneste gruppelokale i hele Tyskland (nemlig i Nürnberg) er visstnok forsøksvis helstøpt utformet som lokale for antroposofisk virksomhet ... Innen den aller nærmeste tid skal gruppen i Stuttgart endelig få eget

Josefines gate før og nå

lokale. De har leiet hos skolen hele tiden. Og så gjelder det da om de også klarer formproblemet. Naturligvis kan der foregå meget åndsliv i de styggeste lokaler. Men modenhetsgraden og styrken i forhold til motstanden utenfra viser seg jo dog i evnen til å la det indre komme til syne i formen. Dette er gått opp for meg i all sin velde på reisen i Italia og Hellas.”

Nytt fyringsanlegg - en miljøinvestering

Det er i år 50 år siden Oslogruppen tok huset i bruk, og etter disse år er den gamle oljefyren nå utslitt og må byttes ut. Huset trenger en ny varmekilde, og Husstiftelsen har funnet det riktig å bytte ut oljefyren med en elektrokjele som kan gi varme til vannet i radiatorene - som et første trinn i fornyingsprosessen. Dette innbefatter også en oppgradering av det elektriske anlegget i huset. Første trinn er beregnet til å koste ca. kr. 215 000. Trinn to blir å installere en jord til luft-varmepumpe. Dette vil redusere strømutfgiftene betraktelig og være en verdifull miljøinvestering for fremtiden, men vil bringe utgiftene til nytt fyringsanlegg opp i en totalsum av ca. kr. 575 000. En slik sum disponerer ikke Husstiftelsen og leietakerne og må i alt vesentlig skaffes til veie gjennom en innsamling. Den ble påbegynt vinteren 2008 og har i skrivende stund innbragt ca. kr. 160 000. Altså et godt stykke på vei til første trinn, men mye gjenstår før varmepumpen er på plass.

Denne trykksak går til mennesker som kan tenkes å ville bidra til den investering som trengs for at virksomhetene i huset kan fortsette også i fremtiden. Med dagens husleiekostnader i Oslo er også Antropos helt avhengig av husets fortsatte eksistens. Både Husstiftelsen, Oslogruppen og Antropos vil være svært takknemlige for alle økonomiske bidrag - små som store - til nytt fyringsanlegg!

Bidrag kan sendes til
Stiftelsen Josefines gate 12
Postboks 7045 Majorstuen
0306 Oslo

Kontonr. 1254.05 00078

Merk giroen: Gave til fyringsanlegg

Vi inviterer til å danne en vennekrets for Josefines gate12

Huset i Josefines gate 12 representerer i dag betydelige verdier, og trenger å bæres i bevisstheten av et større antall mennesker. Derfor inviteres det nå til å danne en vennekrets av personer som interesserer seg for huset, dets bruk og vedlikehold.

Hver deltaker i kretsen betaler et årlig beløp til Husstiftelsen på kr. 200 (eller et frivillig større beløp). Institusjoner betaler minst kr. 500 pr. år.

Deltakerne har ellers ingen forpliktelser. De vil bli informert om aktuelle spørsmål eller praktiske oppgaver som må løses og kan komme med ideer og synspunkter. For mer informasjon, ta kontakt med Oslogruppen - se side 2.

Fyll ut nedenfor, klipp ut og send slippen til:

Stiftelsen Josefines gate 12
Postboks 7045 Majorstuen, 0306 Oslo
Bankgiro: 1254.05.00078

Navn/virksomhet: _____

Gate: _____

Postnr./sted: _____

E-post adr.: _____

Tlf.nr.: _____

Jeg/vi ønsker å delta i vennekretsen for Josefines gate 12

Jeg/vi ønsker å bidra med et årlig beløp på kr. _____

Jeg/vi ønsker å gi en gave til fyringsanlegg på kr. _____

.....KLIPP UT OG SEND INN !